

בחינה במבוא להסתברות
 המורה: פרופ' בוריס צירלסון

משך הבחינה: 3 שעות.
 מותר להשתמש בדף סכום אישי, ובמחשב כיס.
 השאלון מורכב מ-20 שאלות המבוססות על 4 סוגיות. רצוי לענות על כולן.
 לכל שאלה ניתנות 3 תשובות. סמן בטבלת התשובות את התשובה הנראית לך נכונה.
 באם כל התשובות נראות לך לא נכונות סמן (ד).
 סימון התשובה הנכונה במקום המתאים בטבלה שבתחתית עמוד זה מזכה ב-6 נקודות
 זכות. סימון תשובה לא נכונה נושא שתי נקודות חובה.
 הנבחן רשאי לסמן יותר מתשובה אחת באותה שאלה.

☐	☒	☐	☐	☐	☒	☐	☒
☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☒
☐	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☒
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☒	☒
0	-2	6	-2	-2	-4	4	0

דוגמה:

סה"כ הנקודות האפשרי הוא 120.
 לעזרתך מצורפת רשימת נוסחאות.

בהצלחה!

	1	2	3	4		5	6	7	8	9
א	☐	☐	☐	☐	א	☐	☐	☐	☐	☐
ב	☐	☐	☐	☐	ב	☐	☐	☐	☐	☐
ג	☐	☐	☐	☐	ג	☐	☐	☐	☐	☐
ד	☐	☐	☐	☐	ד	☐	☐	☐	☐	☐

	10	11	12	13	14	15	16	17	18		19	20
א	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ב	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ג	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ד	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

סוגיה 1

כד מכיל 15 כדורים לבנים ו-5 כדורים שחורים. בוחרים באופן מקרי מדגם בגודל 10 עם החזרה. יהיו

X_1 - מספר כדורים לבנים במדגם (לאו דווקא שונים),

X_2 - מספר כדורים שחורים במדגם (לאו דווקא שונים),

$$, (-1)^{X_1} = Y_1$$

$$, (-1)^{X_2} = Y_2$$

E_1 - המאורע " X_1 הוא מספר זוגי",

E_2 - המאורע " X_2 הוא מספר זוגי".

1. מקדם המתאם בין X_1 ל- X_2 הוא

(א) $R(X_1, X_2) = +1$

(ב) $R(X_1, X_2) = 0$

(ג) $R(X_1, X_2) = -1$

2. מקדם המתאם בין Y_1 ל- Y_2 הוא

(א) $R(Y_1, Y_2) = 0$

(ב) $R(Y_1, Y_2) = -1$

(ג) $R(Y_1, Y_2) = +1$

3. התוחלת של Y_1 היא

(א) $\mathbb{E}(Y_1) = (-1)^{3/4}$

(ב) $\mathbb{E}(Y_1) = \frac{1}{3^{10}}$

(ג) $\mathbb{E}(Y_1) = 0$

רמז: $(a+b)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a^k b^{n-k}$ לכל a, b , חיוביים או שליליים. (יש גם דרך אחרת).

4. ההסתברות של E_1 היא

(א) $\mathbb{P}(E_1) = \frac{1}{2}(1 + \frac{1}{2^{10}})$

(ב) $\mathbb{P}(E_1) < 0.5$

(ג) $\mathbb{P}(E_1) = 0.5$

סוגיה 2

כד מכיל 10 כדורים לבנים, 10 כדורים אדומים ו- 10 כדורים שחורים. בוחרים באופן מקרי מדגם בגודל 4 עם החזרה. יהיו

- X_1 - מספר כדורים לבנים במדגם (לאו דווקא שונים),
- X_2 - מספר כדורים אדומים במדגם (לאו דווקא שונים),
- X_3 - מספר כדורים שחורים במדגם (לאו דווקא שונים),
- $Y_k = (-1)^{X_k}$ (עבור $k = 1, 2, 3$),
- E_k - המאורע " X_k הוא מספר זוגי" (עבור $k = 1, 2, 3$).

5. מקדם המתאם בין X_1 ל- X_2 הוא

(א) $R(X_1, X_2) = 0$

(ב) $R(X_1, X_2) = -1/2$

(ג) $R(X_1, X_2) = -1/3$

רמז: התבוננו (י) ב- $\mathbb{V}(X_1 + X_2 + X_3)$.

6. התוחלת של Y_1 היא

(א) $\mathbb{E}(Y_1) = \frac{1}{16}$

(ב) $\mathbb{E}(Y_1) = \frac{1}{81}$

(ג) $\mathbb{E}(Y_1) = 0$

7.

(א) $\mathbb{E}(Y_1 Y_2) = (\mathbb{E}(Y_1))(\mathbb{E}(Y_2))$

(ב) $\mathbb{E}(Y_1 Y_2) = 0$

(ג) $\mathbb{E}(Y_1 Y_2) = \mathbb{E}(Y_1)$

8. נתבונן בשונות המשותפת של Y_1 ו- Y_2 .

(א) $\text{Cov}(Y_1, Y_2) < 0$

(ב) $\text{Cov}(Y_1, Y_2) = 1$

(ג) $\text{Cov}(Y_1, Y_2) = 0$

9.

(א) $\mathbb{P}(E_2 | E_1) > \mathbb{P}(E_2)$

(ב) המאורעות E_1, E_2 ב"ת.

(ג) המאורעות E_1, E_2 זרים.

סוגיה 3

יהי $(X_1, \dots, X_{10})$ מדגם סדור בגודל 10 מתוך $\{-9, -8, \dots, -1, 0, 1, \dots, 8, 9\}$.
 נתבונן במ"מ

$$X_1^2 + \dots + X_{10}^2 = Y$$

$$X_1 \dots X_{10} = Z$$

ומאורעות

$$A : Y = 0$$

$$B : Z = 0$$

$$C : Z > 0$$

$$D : Z = 1$$

$$E_k : \frac{Z}{k} \text{ הוא מספר שלם.}$$

10. ההסתברות $\mathbb{P}(A)$ שווה ל-

(א) אם המדגם עם החזרה אז $\frac{1}{19^{10}}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז $\frac{9!10!}{19!}$.

(ב) אם המדגם עם החזרה אז $\frac{19!}{9!10!}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז 0.

(ג) אם המדגם עם החזרה אז $\frac{1}{19^{10}}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז 0.

11. ההסתברות $\mathbb{P}(B)$ שווה ל-

(א) אם המדגם עם החזרה אז $\frac{1}{2 \cdot 9^{10} + 1}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז $\frac{1}{2(9 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6 \cdot 5)^2 + 1}$.

(ב) אם המדגם עם החזרה אז $1 - \frac{18^{10}}{19^{10}}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז $\frac{10}{19}$.

(ג) $\frac{10}{19}$.

12. אם המדגם עם החזרה אז ההסתברות $\mathbb{P}(C)$ שווה ל-

(א) $\frac{9^{10}}{19^{10}}$.

(ב) $\frac{1}{2} \left(1 - \frac{1}{19^{10}} \right)$.

(ג) $\frac{1}{2}(1 - \mathbb{P}(B))$.

.....
13. ההסתברות $\mathbb{P}(D)$ שווה ל-

(א) $\mathbb{P}(B)$. (ב) $\frac{2^{10}}{2 \cdot 19^{10}}$ (ג) 0 .

.....

14. ההסתברות $\mathbb{P}(E_2)$ שווה ל-

(א) $10\mathbb{P}(X_1 \text{ זוגי})$.

(ב) $\frac{1}{2}$

(ג) אם המדגם עם החזרה אז $1 - \frac{10^{10}}{19^{10}}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז $1 - \frac{9!10!}{19!}$.

.....

15.

(א) $\mathbb{P}(E_5) = \mathbb{P}(E_7) < \mathbb{P}(E_9)$.

(ב) $\mathbb{P}(E_5) = \mathbb{P}(E_7) = \mathbb{P}(E_9)$.

(ג) $\mathbb{P}(E_5) > \mathbb{P}(E_7) > \mathbb{P}(E_9)$.

.....

16. אם המדגם עם החזרה אז

(א) $\mathbb{P}(C \cap E_2 | \overline{B}) = \mathbb{P}(C | \overline{B}) \mathbb{P}(E_2 | \overline{B})$.

(ב) $\mathbb{P}(C \cap E_2) > \mathbb{P}(C) \mathbb{P}(E_2)$.

(ג) $\mathbb{P}(C \cap E_2) = \mathbb{P}(C) \mathbb{P}(E_2)$.

.....

17. ההסתברות $\mathbb{P}(\overline{E_5 \cup E_7})$ לכך שאף אחד מ- E_5, E_7 לא יתרחש, היא שווה ל-

(א) אם המדגם עם החזרה אז $\frac{13^{10}}{9!13!}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז $\frac{3!19!}{14^{10}}$.

(ב) אם המדגם עם החזרה אז $\frac{19^{10}}{9!14!}$,

ואם המדגם ללא החזרה אז $\frac{4!19!}{14^{10}}$.

(ג) $1 - \mathbb{P}(E_5) - \mathbb{P}(E_7) + \mathbb{P}(E_5) \mathbb{P}(E_7)$.

.....

18. המאורעות E_5 ו- E_7 הם

(א) אם המדגם עם החזרה אז בלתי תלויים ,

ואם המדגם ללא החזרה אז תלויים .

(ב) בלתי תלויים .

(ג) תלויים .

סוגיה 4

מטילים מטבע הוגן אד שנקבל 100 פעמים "ראש".
יהי X מספר הפעמים שמתקבל "זנב".

-
19. מצא חסם עליון להסתברות ש- $X \geq 1000$.
(א) $\mathbb{P}(X \geq 1000) = 0$, מפני ש- X מקבל ערכים $0, 1, \dots, 100$ בלבד.
(ב) לפי אי-שוויון Chebyshev $\mathbb{P}(X \geq 1000) \leq \frac{1}{8100}$
(ג) לפי אי-שוויון Markov $\mathbb{P}(X \geq 1000) \leq 0.1$
- .....

20. מצא קירוב נורמלי להסתברות ש- $X \geq 80$.
(א) $\mathbb{P}(X \geq 80) \approx 0.84$
(ב) $\mathbb{P}(X \geq 80) \approx 0.98$
(ג) $\mathbb{P}(X \geq 80) \approx 0.92$
-
-
-

רשימת נוסחאות

$\mathbb{V}(X)$	$\mathbb{E}(X)$	$\mathbb{P}(X = k)$	ההתפלגות	
$np(1-p)$	np	$\binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k}$	$B(n, p)$	בינומית
λ	λ	$\frac{\lambda^k}{k!} e^{-\lambda}$	$P(\lambda)$	פואסון
$\frac{1-p}{p^2}$	$\frac{1-p}{p}$	$p(1-p)^k$	$G(p)$	גיאומטרית המתחילה ב-0
$\frac{n^2-1}{12}$	$\frac{n+1}{2}$	$\frac{1}{n}$	$U(n)$	אחידה ב- $\{1, \dots, n\}$
$n \frac{1-p}{p^2}$	$n \frac{1-p}{p}$	$\binom{k+n-1}{n-1} p^n (1-p)^k$	$NB(n, p)$	בינומית-שלילית המתחילה ב-0
$n \frac{RW}{(R+W)^2} \left(1 - \frac{n-1}{R+W-1}\right)$	$n \frac{R}{R+W}$	$\frac{\binom{R}{k} \binom{W}{n-k}}{\binom{R+W}{n}}$	$H(n; R, W)$	היפרגיאומטרית

$$\frac{1}{1-x} = 1 + x + x^2 + x^3 + \dots \quad (-1 < x < 1)$$

$$e^x = 1 + x + \frac{1}{2!}x^2 + \frac{1}{3!}x^3 + \dots$$

$$\mathbb{E}(Y) = \mathbb{E}(\mathbb{E}(Y|X))$$

$$\mathbb{V}(Y) = \mathbb{E}(\mathbb{V}(Y|X)) + \mathbb{V}(\mathbb{E}(Y|X))$$

$$\hat{Y} = \rho \frac{\sigma_Y}{\sigma_X} (X - \mathbb{E}(X)) + \mathbb{E}(Y)$$